

СЕКЦІЯ 9
ІНТЕГРУВАННЯ У ЗМІСТ ШКІЛЬНОГО КУРСУ МОВИ ЕЛЕМЕНТІВ
МЕДІЙНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ
ОСОБИСТОСТІ

УДК 373.5.016:811.161.2]:004

Огарь Ю.В.,
аспірант кафедри української мови
Інституту філології
Київського університету імені Бориса Грінченка

ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Сучасний учень ХХІ століття не відчуває потреби в теоретичних знаннях, адже в добу інформаційних технологій можна не мати конспекту чи підручника, щоб знайти потрібну інформацію. Учитель зараз цікавить старшокласника не як носій знань, а як майстер, котрий вміє застосовувати знання та може не лише транслювати їх усно чи мультимедійно, а навчить використовувати на практиці. Як зауважує Н. Дика, що «трендом нашого часу є свобода вибору. Ми маємо змогу вибирати час навчання, свій темп засвоєння матеріалів, підручники. Все більше учнів замислюються, як вони вчать, як правильно навчатися і що треба робити для того, щоб навчатися краще [2, 296].

Процес формування мовної особистості засобами інформаційно-комунікаційних технологій у закладах загальної середньої освіти урізноманітнить процес навчання та допоможе стимулювати активне мислення у процесі навчальної діяльності, успішність якого безпосередньо пов'язана з пізнавальною активністю учнів, наявністю мотивів, використанням відповідних дидактичних засобів.

На нашу думку, вдалим буде добір сучасного змісту на занятті, поєднання традиційних й інноваційних засобів навчання. Ми пропонуємо доповнювати класичні заняття новітніми технологіями та дотичністю їх до життя, щоб учні вміли використовувати персональні гаджети не для гри, а захоплюючого перепочинку на занятті, сприймали урок як одну з миттєвостей свого життя, а не віддавали належне системі.

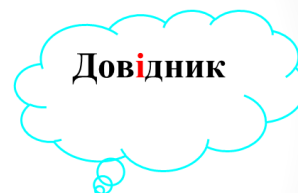
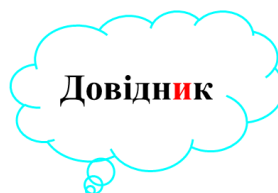
I. Кучеренко зазначає, що «мультимедійні технології як новітній ефективний засіб навчання активізують процес учіння учнів, забезпечують мотиваційну готовність, формують комунікативну компетентність школярів, цілісно реалізують навчальний, розвивальний і виховний аспект. Саме ці технології, що можуть замінити значну частину наочності (таблиці, схеми, роздатковий матеріал тощо) дають змогу вчителю-словеснику по-новому репрезентувати нову програмову інформацію та здійснювати емоційний вплив на учнів» [3, 324].

Безумовно, технічні засоби навчання допомагають учителю забезпечити учнів навчальною інформацією та управляти процесами запам'ятовування, застосування і розуміння тих мовних одиниць, які вони використовують у власному мовленні, контролювати результати навчання.

Наприклад, для усунення прогалин у наголошуванні слів, необхідно не лише почути правильну вимову, яка зазвичай дивує учня, але й побачити слово, зробити асоціативний ряд, а вже згодом записати. Презентація сприятиме візуалізації слова та асоціації, анімація допоможе проконтролювати правильну відповідь (див. Рис.1).

Наголос на 2-ому складі

ДовІдник, везлА, генЕзис, аджЕ,
рукОпис, вимОга, вітчИм,
чорнОслив, оптОвий, отАман,
йогУрт, індУстрія, завдАння,
ненАвидіти.

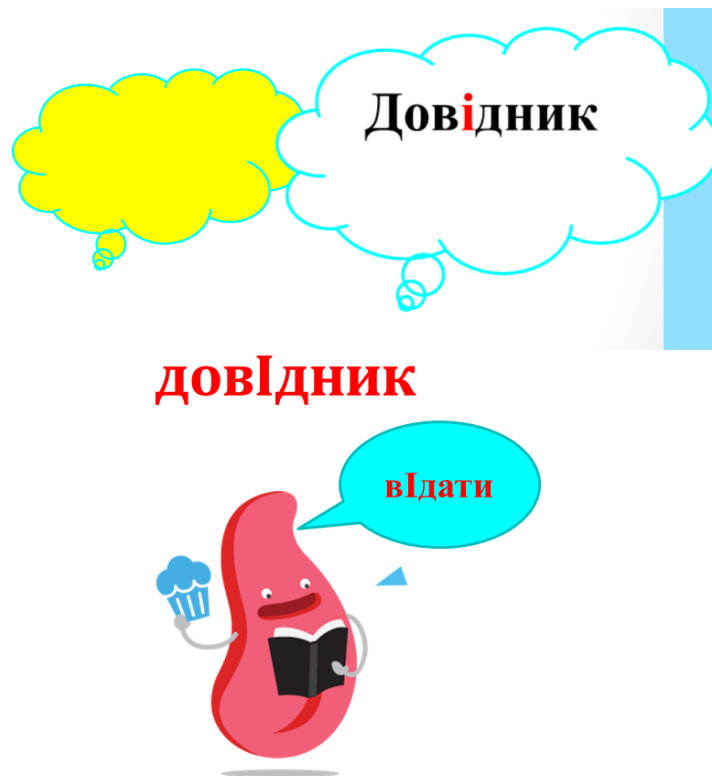
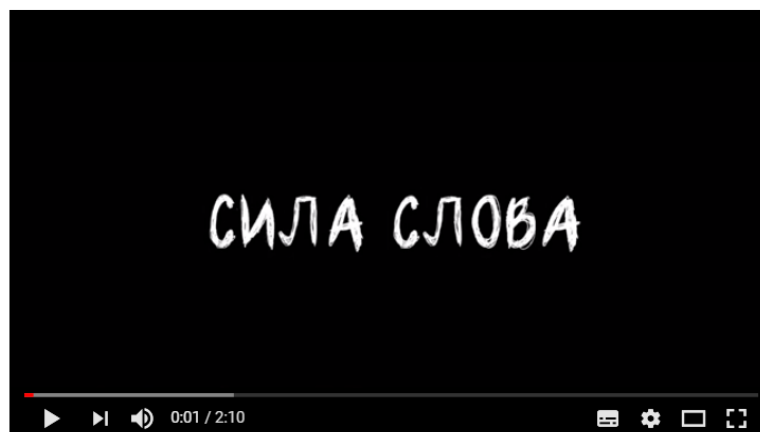

Рис. 1. Фрагмент презентації з використанням анімації

Перегляд відеоряду (див. Рис.2) впливає на емоційно-чуттєве мислення старшокласників та сприяє тому, що учні чують правильну вимову слів.

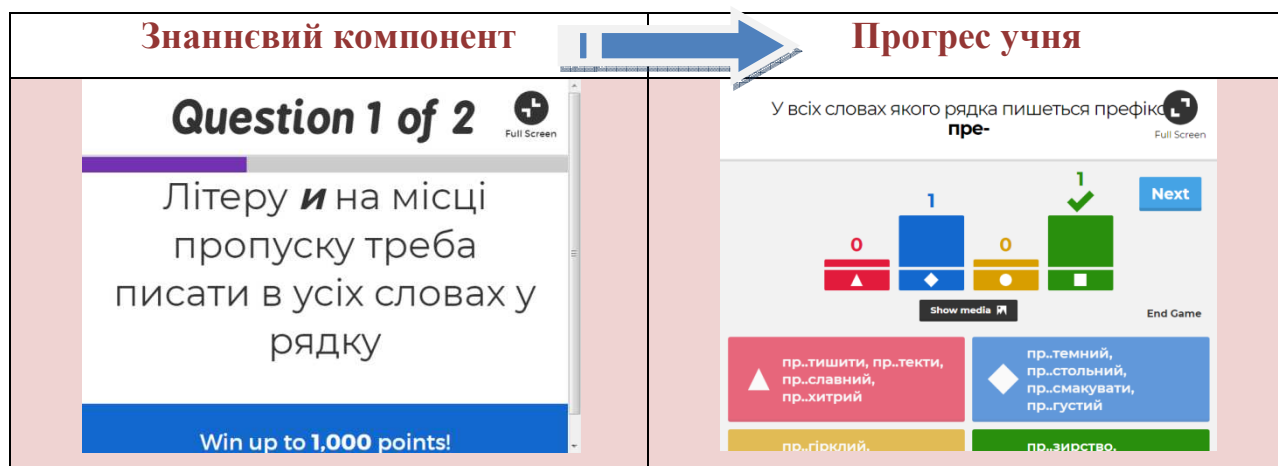

"Доля" - вірш Ліни Костенко

Рис.2. Зразок вправи з використанням відеоряду

Гра сприяє стимулюванню особистісного успіху в навчанні, адже учень одразу бачить після кожного питання рейтингову таблицю усіх учасників, що не може залишити байдужим. На бали впливає також швидкість надання відповіді. Музичний супровід знімає напругу і перетворює завдання у своєрідну легку та продуктивну перерву, а учителю цей ресурс допоможе

проконтролювати правильну відповідь та зберегти результати учнів в електронному журналі (див. Рис.3).

**Рис.3. Фрагмент гри з використанням персональних гаджетів
(сервіс <https://play.kahoot.it/#/>)**

Таким чином, під час формування мовної особистості засобами інформаційно-комунікаційних технологій у закладах загальної середньої освіти вагомого значення набувають шляхи стимуляції активного мислення у процесі навчальної діяльності, успішність якого безпосередньо пов'язана з пізнавальною активністю учнів, наявністю мотивів, використанням відповідних дидактичних засобів. Це сприятиме усуненню прогалин у навчанні, наблизить його до життєвого досвіду учня з метою заохочення до самоосвіти й самовдосконалення поза освітнім середовищем.

Література

1. Голуб Н. Б. Концептуальні засади сучасної методики навчання української мови в загальноосвітній школі / Н. Б. Голуб // Український педагогічний журнал. – 2015. – № 1. – С. 107–118.
2. Дика Н. М. Формування мовної особистості учня загальноосвітнього навчального закладу в умовах реалізації концепції нової української школи / Н.М. Дика // Молодий вчений. – 2017. – №11. – С. 294-297.
3. Кучеренко І. А. Теоретичні і методичні засади сучасного уроку української мови в основній школі : монографія / І.А. Кучеренко. – Умань : Видавець ФОП Жовтий О.О., 2014. – 410 с.
4. Пентилюк М.І. Принципи побудови нових підручників / М. І. Пентилюк // Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми лінгводидактики: реалії та перспективи» – Херсон, 2016 – С. 81-86.